
DRÆN: KORTLÆGNING OG AFSTRØMNINGS DYNAMIK

BO V. IVERSEN

BIDRAGSYDERE

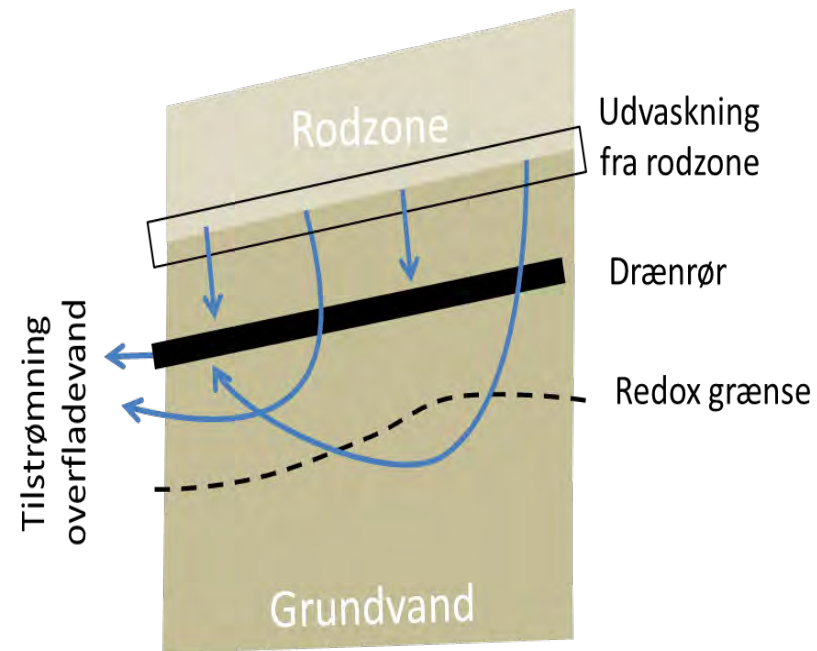

- ▶ AU, Inst. for Agroøkologi
  - ▶ Charlotte Kjærgaard
  - ▶ Rasmus Jes Petersen
  - ▶ Anders Bjørn Møller
- ▶ AU, Inst. for Geoscience
  - ▶ Steen Christensen
  - ▶ Keld Rømer Rasmussen
- ▶ Rambøll
  - ▶ Jørgen Ringgaard
- ▶ SEGES
- ▶ AU, Inst. For Bioscience

INTRODUKTION

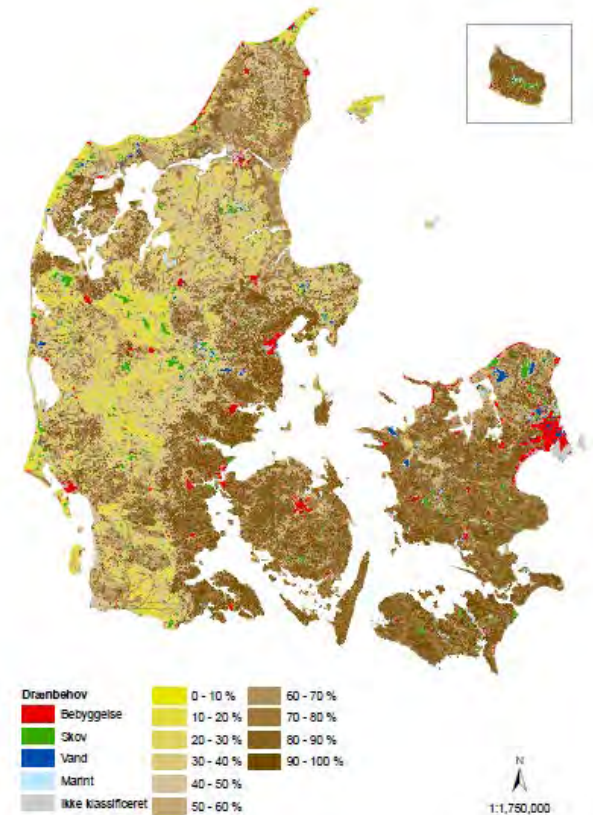
- ▶ Mere end 50% af dyrkede områder i Danmark er drænet
- ▶ Transport af vand og næringsstoffer til vandmiljøet via dræn kan være signifikant
- ▶ Lokal indsigt i drænkortlægning og forståelse af drændynamik er essentiel i forbindelse med en emissionsbaseret regulering
- ▶ Dræningsfilterteknologier kan være et effektivt værktøj til at minimere tab af næringsstoffer

Kilde: GUDP Emission

UDFORDRINGER

- ▶ Kendskab til dræning
  - ▶ Dræningsomfang
  - ▶ Hvor ligger drænenene?
    - › Afgrænsning af drænopland
- ▶ Viden om omfang af afstrømning via dræn på markniveau
  - ▶ Prædiktion
  - ▶ Opskalering

Olesen 2009

PROJEKTER

▶ Projekter

▶ iDræn (GUDP)

- › Analyse af eksisterende drændata
- › Systematisk deloplandsanalyse

▶ Emissionsbaseret kvælstof- og arealregulering (GUDP)

- › Udvikle af koncept for en emissionsbaseret regulering baseret på N-min målinger

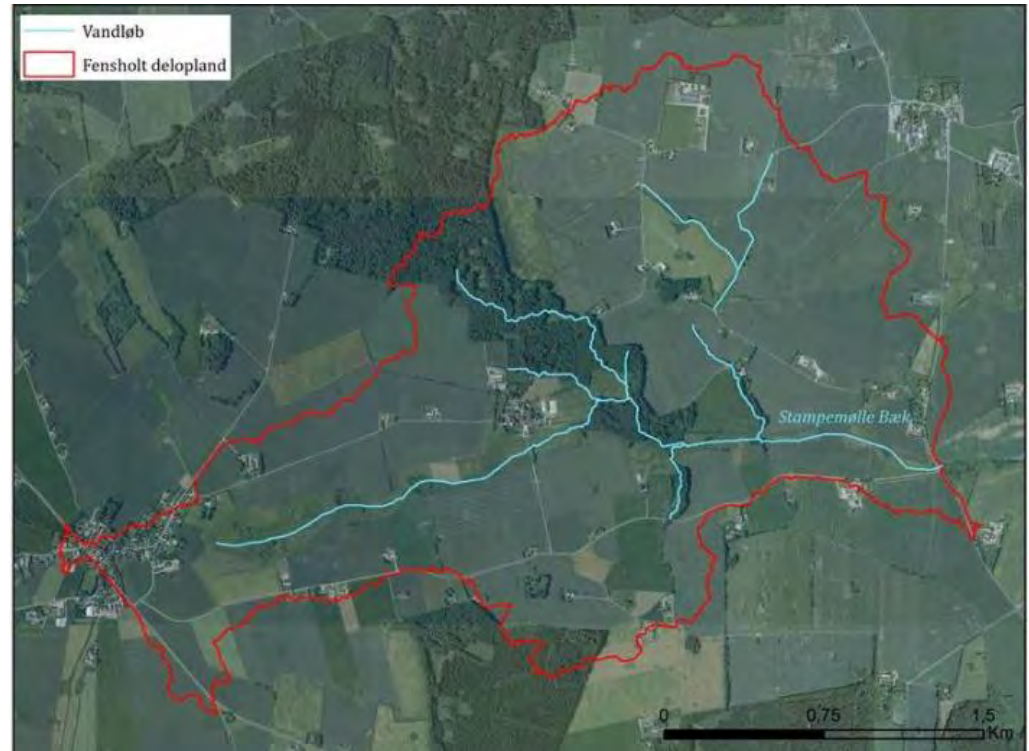
▶ TReNDS (Innovationsfonden)

- › Nitratreduktion i lavbundsjarde

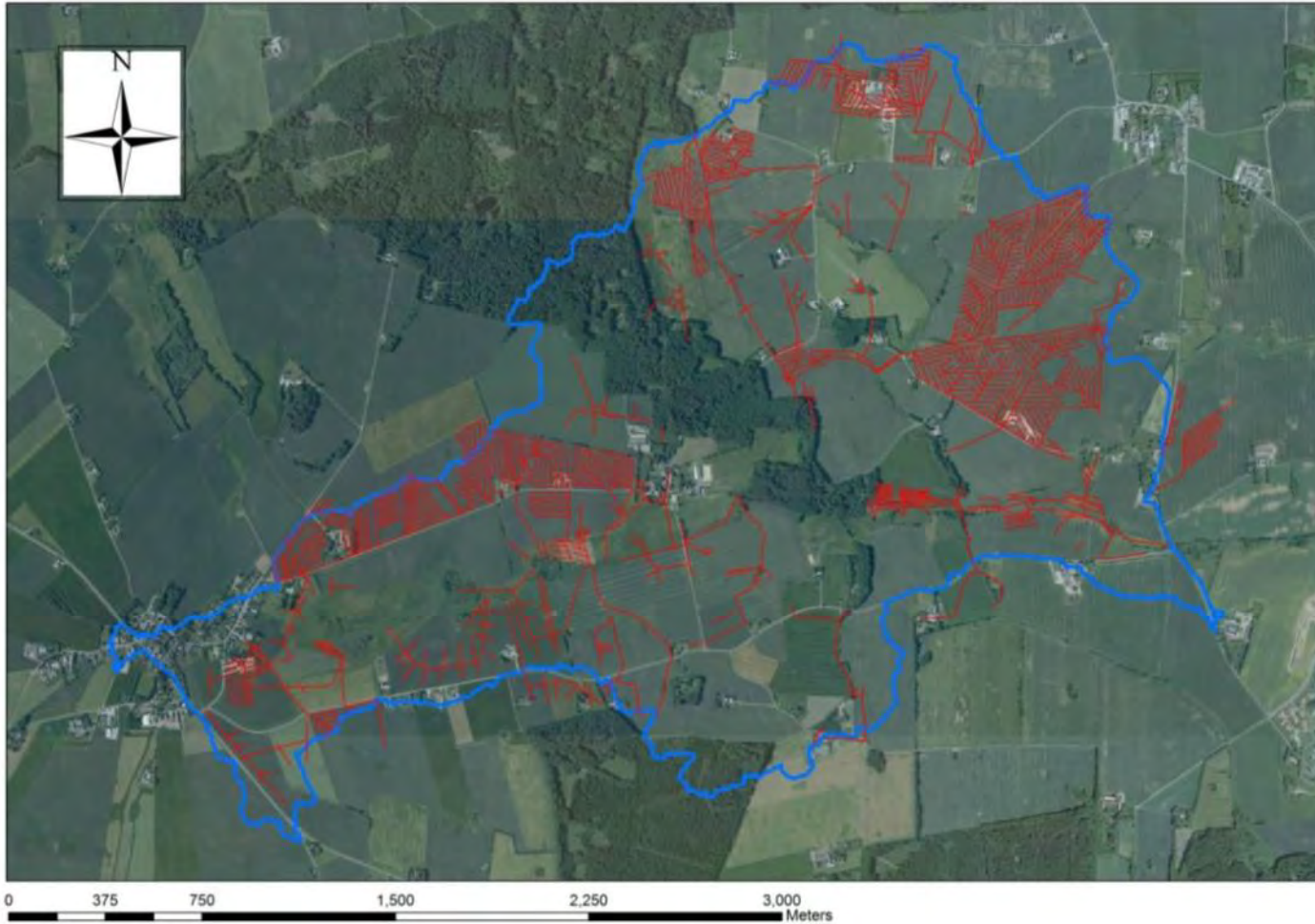

DRÆNKORTLÆGNING

- ▶ Fensholt delopland
  - ▶ 612 hektar (459 hektar landbrug)
  - ▶ Tilgængelig materiale:
    - › Orbicons drænarkiv
    - › Landmændenes egne drænkort
    - › Lokalt kendskab

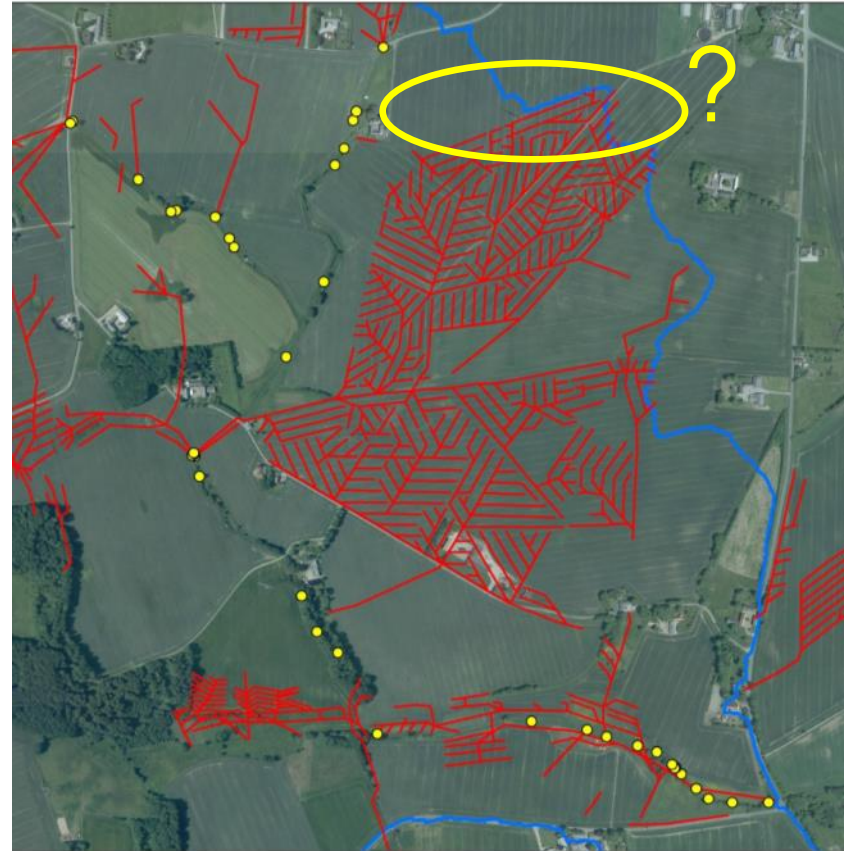

DRÆNKORTLÆGNING

DRÆNKORTLÆGNING

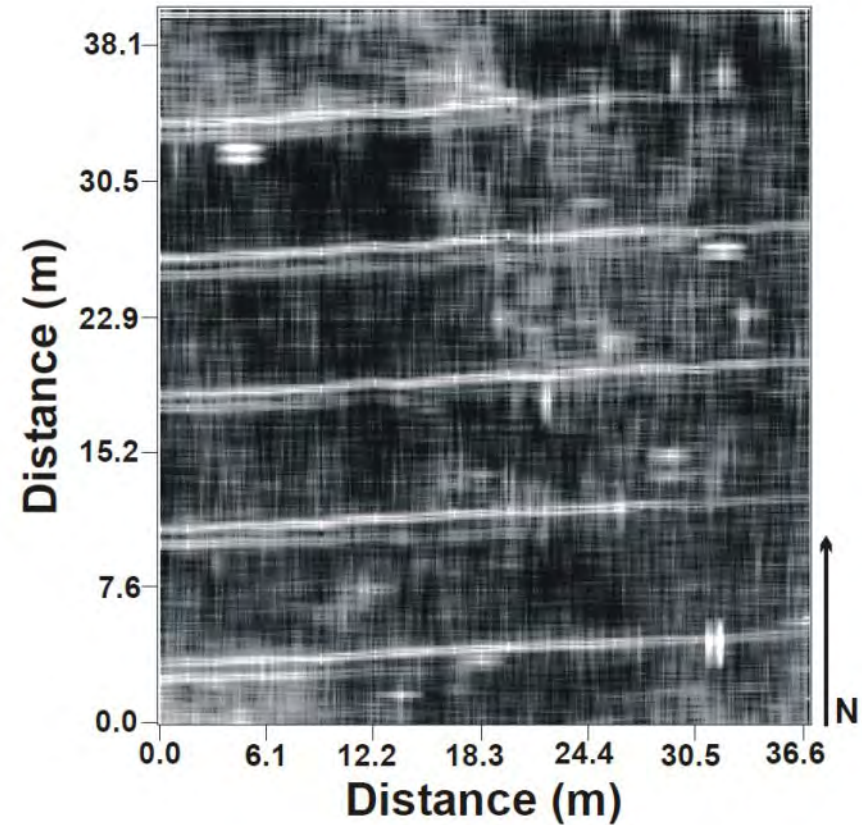
- ▶ Er drænkortlægningen fuldstændig?
  - ▶ Rekognoscering
- ▶ Er drænkortene pålidelige?
- ▶ Blev drænprojektet gennemført?

DRÆNKORTLÆGNING

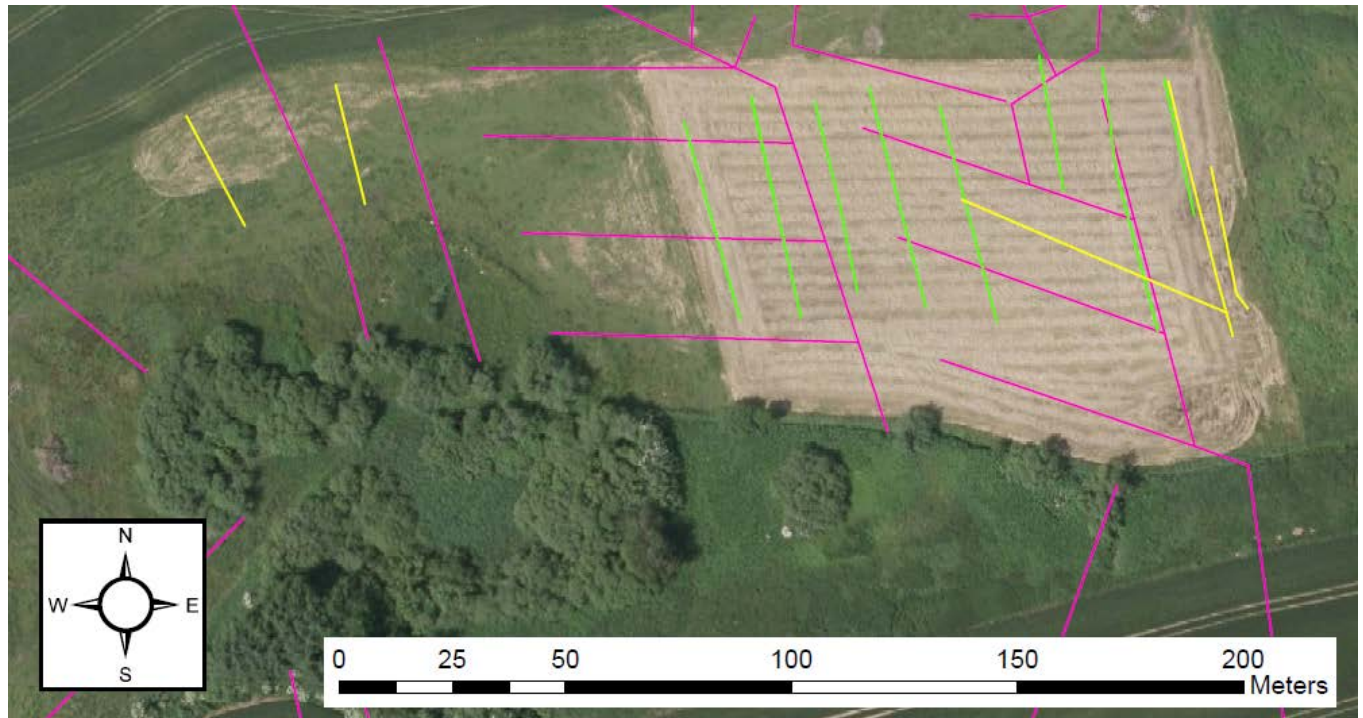
- ▶ Alternative kortlægningsmetoder?
  - ▶ Luftfotos
  - ▶ Gamle kort
  - ▶ Sensorer
    - › DUALEM
    - › Georadar
    - › Magnetometer

Allred mfl. 2004

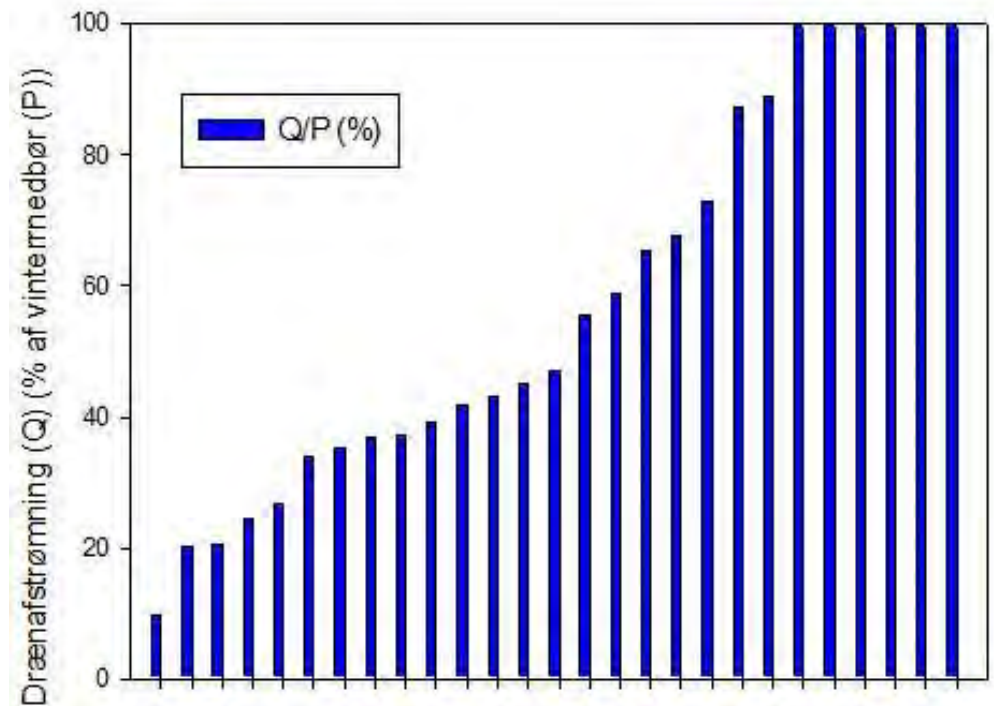
DRÆNKORTLÆGNING

- ▶ GPR
- ▶ Fensholt
- ▶ lavbundjord

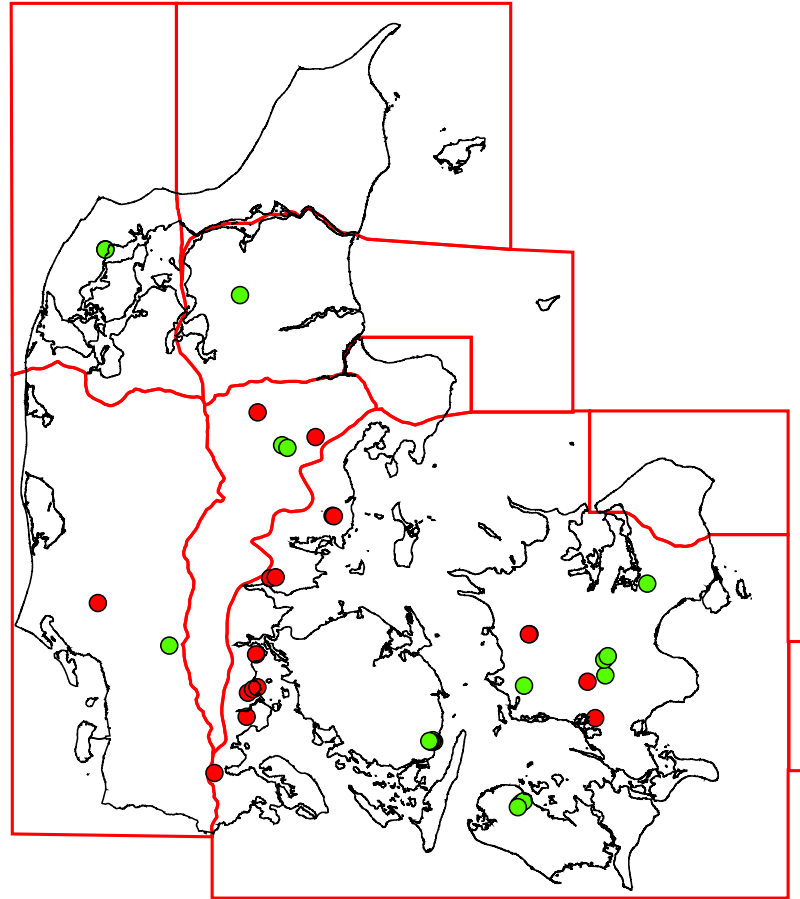
DRÆNAFSTRØMNINGSDYNAMIK

- ▶ Fastlæggelse af drænaflowstrømning
  - ▶ Dynamiske eller empiriske modeller
  - ▶ Vandbalanceestimerater
  - ▶ Måling

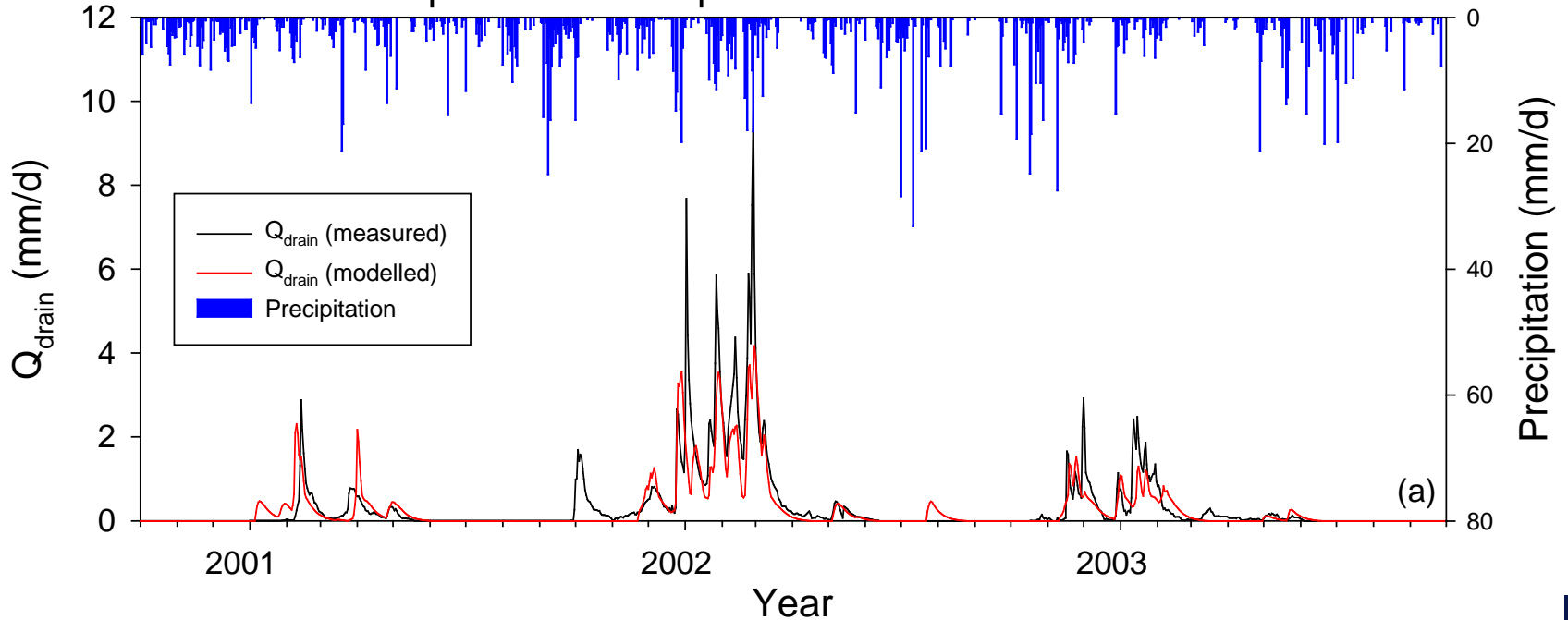
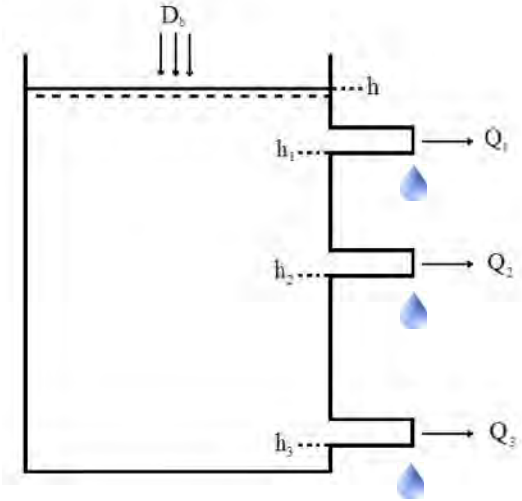
DRÆNAFSTRØMNINGSDYNAMIK

- ▶ Datagrundlag
  - ▶ 35 drænstationer
  - ▶ Døgnbaserede data
  - ▶ Årsbaserede data

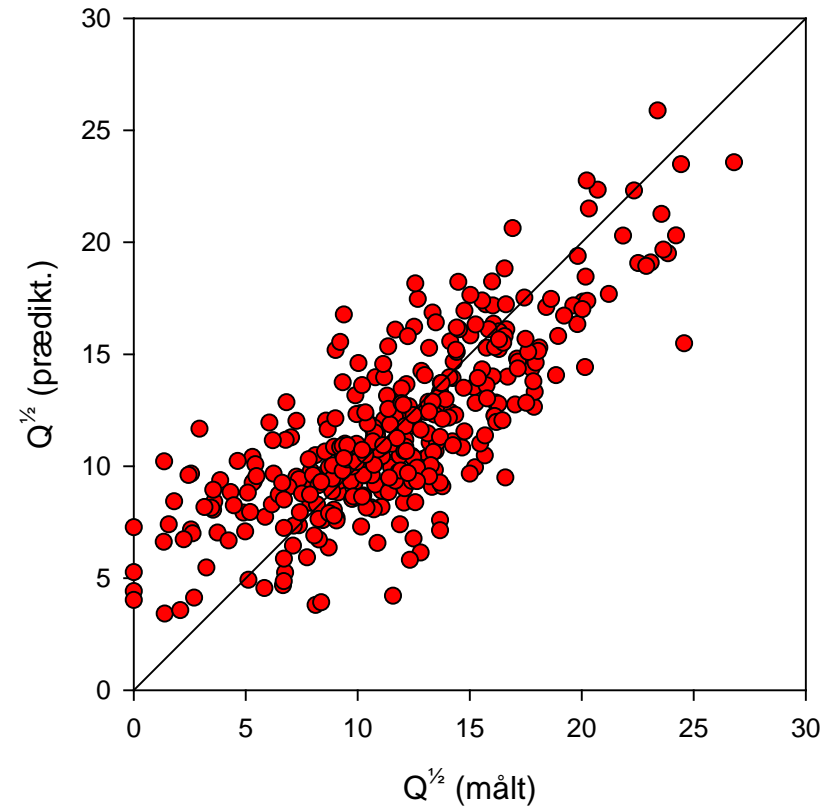
DRÆNAFSTRØMNINGSDYNAMIK

- ▶ Lineær reservoirmodel
- ▶ 11 drænstationer
- ▶ Ler-% i C-horisont prædikterer peak flow

DRÆNAFSTRØMNINGSDYNAMIK

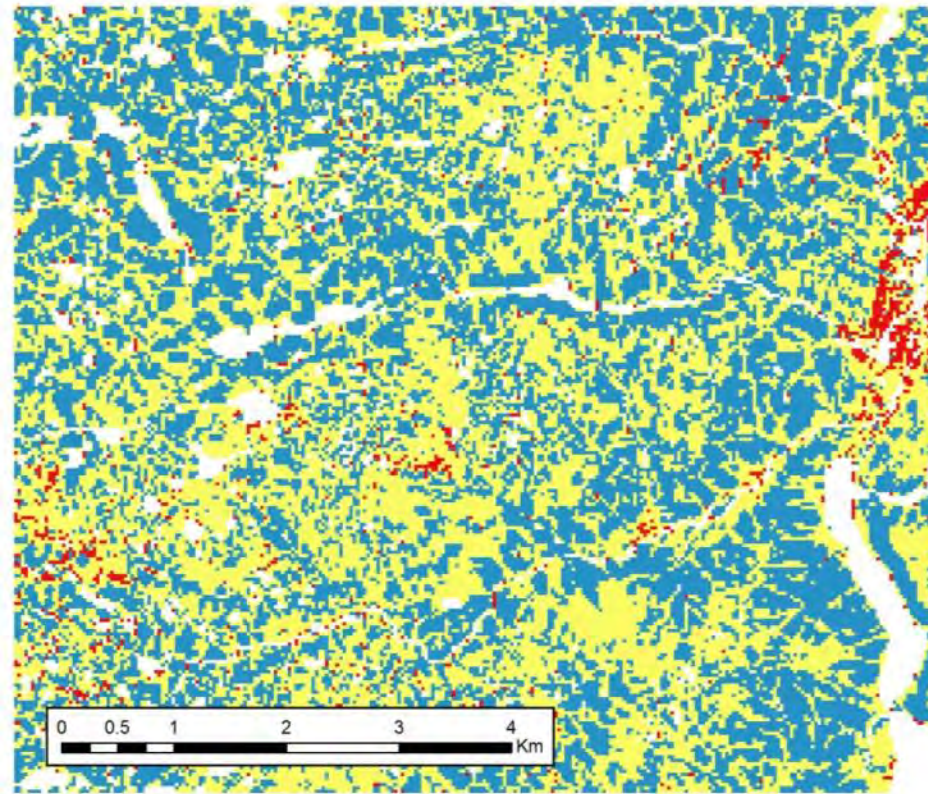
- ▶ Empirisk prædiktionsmodel
  - ▶ Årlig afstrømning
  - ▶ Prædiktorer
    - > Nedbør
    - > Ler i C-horisont
    - > Topographical Wetness Index (TWI)

DRÆNAFSTRØMNINGSDYNAMIK

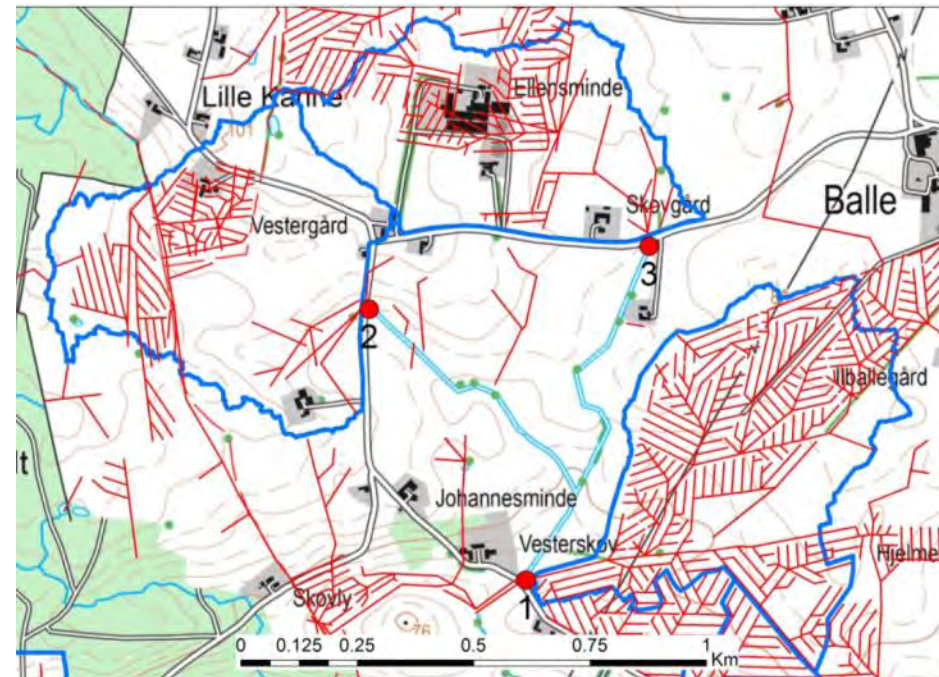

- ▶ Empirisk prædiktionsmodel (årlig afstrømning)

DRÆNAFSTRØMNINGSDYNAMIK

- ▶ Vandbalanceestimerater
  - ▶ Fensholt
    - › St. 1: 33 hektar
    - › St. 2: 33 hektar
    - › St. 3: 27 hektar
  - ▶ Udsivning fra rodzone (Db) estimeret med simpel vandbalancemodel (EVACROP)

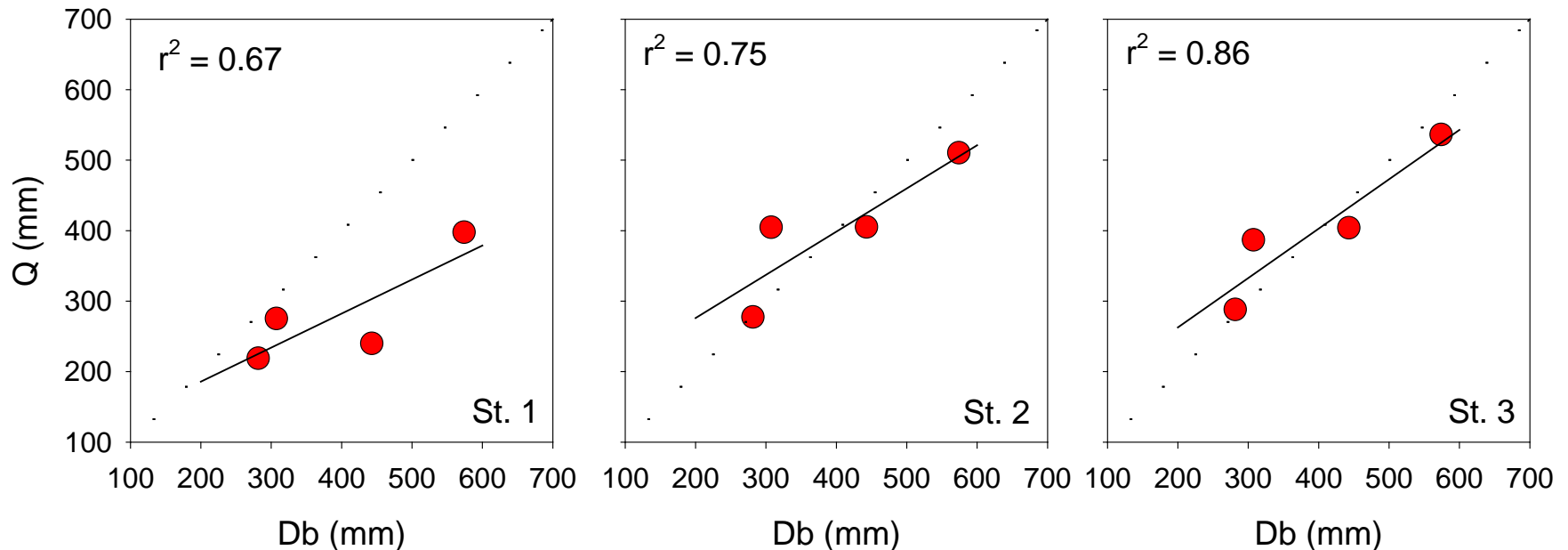

DRÆNAFSTRØMNINGSDYNAMIK

▶ Vandbalanceestimerater (årlig afstrømning)

▶ 4 års målinger

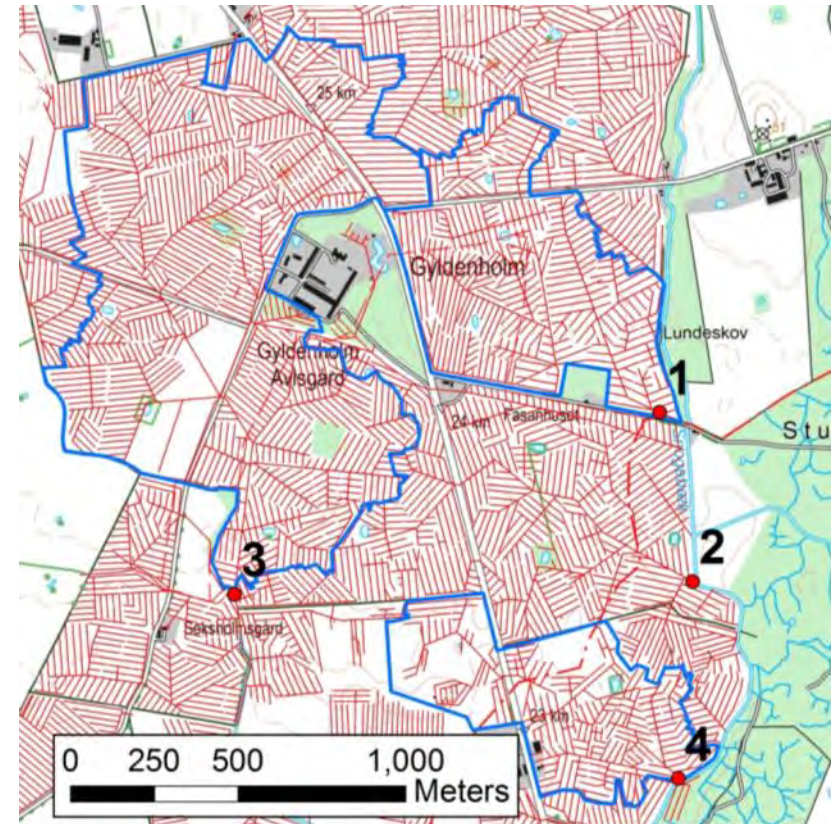

DRÆNAFSTRØMNINGSDYNAMIK

▶ Korrelation mellem stationer

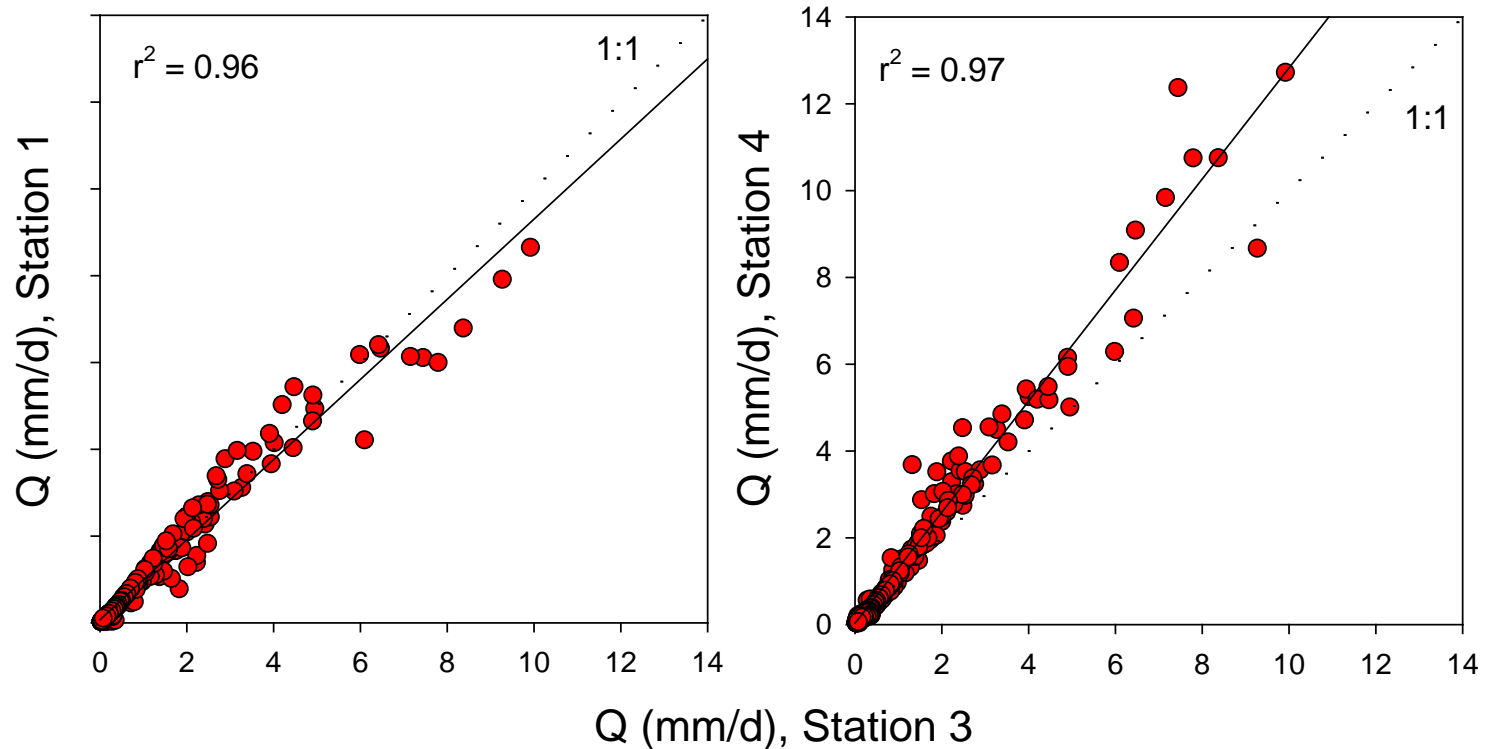
▶ Gyldenholm

- › St. 1: 46 hektar
- › St. 3: 120 hektar
- › St. 4: 34 hektar

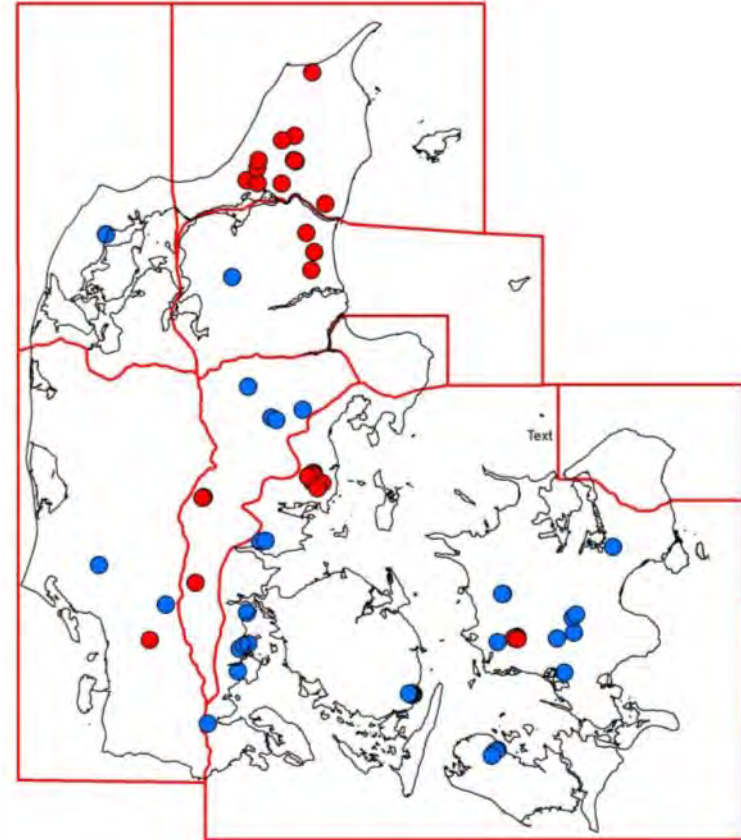
DRÆNAFSTRØMNINGSDYNAMIK

► Korrelation mellem stationer

KONKLUSION

- ▶ Drænkortlægning er mangelfuld
  - ▶ Udarbejdelse af nationale kort
  - ▶ Drænkortlægning på markniveau
    - › Sensorbaserede teknologier
- ▶ Bedre forståelse af strømningsveje i forbindelse med drænaforstrømning
  - ▶ Opskalering er vanskelig
  - ▶ Bedre forståelse og beskrivelse af rumlige parametre
  - ▶ Større datagrundlag

AARHUS
UNIVERSITET